

February 10, 2004

אשליות שמוכרים לכם על לינוקס

הופעתן של לינוקס ושל תוכנות קוד פתוח אחרות היא תופעה חשובה, אבל היא מלווה ביותר מדי מצגות שווא יחוד משעשע הניסיון לשוות להן רוח פילוסופית ולמצב אותן כהתגלמות החופש והדמוקרטיה. נו, באמת!

ד"ר רוברט מ. סאור

של לינוקס ושל תוכנות קוד פתוח אחרות כמתמודדות רציניות בשוק המחשוב היא תופעה הופעתן חשובה. האתגר שהן מציבות למיקרוסופט וליצרניות תוכנה אחרות יוביל לתחרות גדולה יותר שתניב תועלות ושיפורים לכל צרכן עיסקי ופרטי

עם זאת, תהליך כניסתן של לינוקס ותוכנות קוד פתוח אחרות לשוק מלווה בצרימות חזקות, שרק מזיקות לעניין. משווקי לינוקס מנסים לאחרונה להציג תמונה אוטופית, כאילו הסחורה שברשותם היא כלילת בפרט השלמות מבחינה טכנולוגית ומעין נקודת מפנה בהיסטוריה האנושית בכלל ובשוק התוכנה

זהו מצג שווא. תוכנות קוד פתוח הן תוכנות מסחריות לכל דבר, שהמאפיין אותן הוא מודל מסחרי שונה אך ככל תוכנה יש להן יתרונות וחסרונות טכניים. על מנת שהתחרות תתפתח, יש להציג את הדברים כהווייתם ולאפשר לצרכנים לבחור על בסיס מידע ונתונים אמיתיים

ינוקס שנת ה'ל

כך, לדוגמה, מכתיר משה חורב, מנכ"ל אורקל ישראל, את 2003 כשנת הלינוקס (בכתבה שהתפרסמה לאחרונה בידיעות אחרונות): "לראשונה מאז כניסתה לשוק של לינוקס לפני למעלה מעשור, אפשר חורב של מיקרוסופט", הוא אומר. מר Windows לראות במערכת זו חלופה זולה וטובה יותר למערכת מייחס את ההצלחה של לינוקס בעת האחרונה לבשלות המסחרית שמערכת זו הגיעה אליה ולעובדה שמערכות מימשל רבות ברחבי העולם אימצו אותה

אפשר בהחלט להבין את התלהבותו של מר חורב מלינוקס. לחברת אורקל, שהימרה רבות (יחד עם אינטרס מובהק בעניין כמשווקת המוצר. אלא חברות תוכנה אחרות) על עתידה של לינוקס, יש -שהתלהבות מלינוקס היא דבר אחד, והוכחות סטטיסטיות בדבר הצלחתה של לינוקס בהשוואה ל Windows היא דבר אחר לגמרי

למעשה, אחרי עיון בנתונים, התמונה הוורודה נראית שונה לחלוטין. לשם ההדגמה, הבה נבחן את חלקה של 0%-נתח השוק של לינוקס היה כ, IDC רתים העולמי. על פי נתוני חברת המחקר של לינוקס בשוק הש אך מה קרה מאז 2000? חלקה של 28%-עד 2000 זינק נתח השוק של לינוקס והגיע ל 1995-ב לינוקס בשוק השרתים נותר פחות או יותר כשהיה, ואפילו חלה בו ירידה מסוימת

ב-18% השרתים העולמי גדל בהתמדה בתקופה האמורה: מ בשוק Windows לעומת זאת, חלקה של לא מאבדת גובה באורח משמעותי. נראה Windows מהנתונים עולה שמערכת. 2001-ב 49%-ל 1995 Windows הרבה יותר מאשר על חשבון UNIX של לינוקס נכנסה לשוק דווקא על חשבון

לינוקס זולה בהרבה?

האין זה נכון שלינוקס זולה בהרבה? Windows-נוקס בהשוואה לומה בדבר יתרונות העלות של לי למרבה הפלא, אין זה בהכרח כך. סקר העלויות ההשוואתי האמין ביותר שנערך עד כה (סקר 2002 של לעומת מערכות 11%-זולה בשיעור של 22% Windows גילה, כי עלות הבעלות הכוללת של, (IDC) 6%-ק בתחום אחד זולה לינוקס בלינוקס, בהתאם לסוגי המשימות, ור

האם אימוצה של לינוקס על ידי מערכות ממשל באמת כה נפוץ, והאם יש בכך כדי לרמז במשהו על עליונות טכנולוגית? ניסיונות להעדפה גורפת של קוד פתוח באמצעות חקיקה או תקנות ממשלה נתקלו רקע זה יוזמת חוק של ח"כ נחמה רונן בהתנגדות עזה ונכשלו בכל מקום בעולם. בישראל נדחתה על בנושא. מדינת מסצ'וסטס חזרה בה לפני ימים ספורים מתוכנית להסב את כל מערכות המידע לקוד פתוח

יש לזכור גם שרשויות ממשלתיות אינן מצטיינות תמיד בבחירת החברות המוצלחות בשוק תחרותי האוצר, שניהלו לאחרונה מלחמה פומבית נגד ולעתים נגררות אחרי אופנות חולפות. פקידי משרד מיקרוסופט ובעד הקוד הפתוח, החליטו לבסוף לרכוש במחיר מלא את תוכנות מיקרוסופט ולהמשיך להשתמש בהן בשנים הקרובות בכל משרדי הממשלה

השאירו את הפילוסופיה לפילוסופים

יעילות טכנולוגית, שהכריעה גם במקרה מסתבר שרטוריקה לוחמנית איננה תחליף לבדיקה יסודית של זה. ולבסוף, אי אפשר שלא להיות משועשע מהרוח הפילוסופית המתלווה כיום למאמצי השיווק של לינוקס ותוכנות קוד פתוח אחרות, המתוארות כהתגלמות החופש והדמוקרטיה

יליארדי דולריסלא הגיעו למחזורים של עשרות מ, Sun-אורקל ו, IBM החברות המשווקות, כמו ממכירת רישיונות חופש ודמוקרטיה, אלא ממכירת רישיונות תוכנה. גם כשהן מוכרות לינוקס בזול כביכול, הן מוכרות ביוקר רב מוצרים משלימים חיוניים ושירותי מחשוב יקרים. אז למנכ"ל החברות רו תוכנות בשפה ענייניתהמשווקות ייאמר: הניחו את הפילוסופיה לפילוסופים, ואתם צאו לשוק ותמכו ופשוטה. שיהיה בהצלחה

הכותב הוא מרצה בחוג לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים ונשיא מכון ירושלים לחקר שווקים